

Serghei SÎCIOV

PETRECEREA FESTIVALULUI MASLENIȚA ÎN MEDIUL URBAN AL CHIȘINĂULUI (exemplul celebrării în anul 2020)

DOI: doi.org/10.5281/zenodo.4438031

Rezumat

Petrecerea festivalului Maslenița în mediul urban al Chișinăului (exemplul celebrării în anul 2020)

Acest articol analizează procesul de sărbătorire în mediul urban al unei astfel de sărbători rituale rusești de primăvară ca Maslenița. A fost efectuată o analiză comparativă a ritualurilor vechi și noi a Masleniței, în urma căreia au fost identificate transformările elementelor sărbătorii în condiții noi. Drept exemplu a fost luată desfășurarea „Duminicii iertării”, care a avut loc la 1 martie 2020 în parcul public „Ștefan cel Mare și Sfânt” din municipiul Chișinău. Festivitățile populare au fost organizate de Comunitatea Rusă din Republica Moldova. Pe baza materialelor de teren colectate de autor, a fost analizat programul de activități. Partea muzicală a Masleniței a fost reprezentată de numeroase colective artistice, ansambluri muzicale și de dans, inclusiv din instituțiile de învățământ din capitală. Cântecul interpretat de autor reflectă tema sărbătorii Masleniței și sosirea primăverii. De asemenea, liceenii și membri colectivelor de creație și-au încercat talentul în a găti bucate. Vizitatorii au putut să-și încerce șanțele în concursuri: „Voinicul”, „Tăietorul de lemne”, „Bulgărire”, „Bate cuiul”. De asemenea, oricine putea participa la dansurile tradiționale. Ca și în cazul oricărui carnaval, atributul central a fost sperietoarea, simbolizând sfârșitul iernii.

Cuvinte-cheie: Maslenița, ruși, mediul urban, sărbătorire, tradiții.

Резюме

Проведение праздника Масленицы в городских условиях Кишинева (на примере празднования в 2020 г.)

В данной статье рассматривается процесс празднования в городских условиях такого весеннего русского обрядового праздника, как Масленица. Был проведен сравнительный анализ старых и новых обрядов Масленицы, в результате чего была выявлена трансформация элементов праздника в новых условиях. В качестве примера было взято проведение «Прощеного воскресенья», которое состоялось 1 марта 2020 г. в публичном парке «Штефан чел Маре ши Сфынт» в муниципии Кишинев. Народные гуляния были организованы Русской общиной Республики Молдова. На основе полевых материалов, собранных автором, была проанализирована программа мероприятий. Музыкальную часть Масленицы представляли многочисленные художественные коллективы, музыкальные и танцевальные ансамбли, в том числе и из учебных заведений столицы. Исполненные песни отражали тему Масленицы и прихода весны. Кроме того, ученики теоретических лицеев города и представители различных творческих объединений подготовили тематические столы с угощением. Все посетители мероприятия могли попробовать свои силы

в таких конкурсах, как «Силач», «Дровосек», «Краса – длинная коса», «Снежки», «Забей гвоздь». Также каждый мог поучаствовать в традиционном хороводе. По традиции центральным атрибутом стало чучело, символизирующее проводы зимы.

Ключевые слова: Масленица, русские, городская среда, процесс празднования, традиции.

Summary

Holding the Maslenitsa festival in the urban environment of Chisinau (on the example of 2020 celebration)

This article discusses the process of celebrating in urban conditions such a spring Russian ritual holiday as Maslenitsa. A comparative analysis of the new and old rituals of Maslenitsa was carried out, as a result of which the transformation of the elements of the holiday was identified in new conditions. The holding of “Sunday of Forgiveness”, which took place on March 1, 2020 in the public park “Ștefan cel Mare și Sfânt” in the Chisinau Municipality served as an example. Festivities were organized by the Russian Community of the Republic of Moldova. Based on the field materials collected by the author, the program of events was analyzed. The musical part of Maslenitsa was performed by numerous artistic collectives, musical and dance ensembles, including from educational institutions of the capital. The songs performed reflected the theme of Maslenitsa and the arrival of spring. In addition, students of theoretical lyceums of the city and representatives of various creative associations prepared themed meals with treats. All visitors of the event could try their hand at such competitions as “Strongman”, “Woodcutter”, “Beauty – long braid”, “Snowballs”, “Hammer a nail”. Also, anyone could participate in the traditional horovod (round dance). As on any Maslenitsa, the central attribute was a scarecrow, symbolizing the end of winter.

Key words: Maslenitsa, Russians, urban environment, the process of celebrating, traditions.

Maslenița ca una dintre cele mai importante sărbători calendaristice slave joacă un rol foarte important de-a lungul secolelor. Această sărbătoare a întâlnirii primăverii este unul dintre marcherii etnici ai rușilor și reflectă elementele vieții populare.

În ceea ce privește problema organizării sărbătorilor calendaristice rusești în mediul urban al Republicii Moldova, aceasta rămâne neexplorată până acum în literatura științifică. Acest articol își propune să reconstruiască procesul de celebrare a ultimei zile a Masleniței de către comunitatea urbană rusă din Chișinău. În ziua „Duminicii Iertării” partea rituală a Masleniței se manifestă cel mai complet. De aseme-

nea, va fi efectuată o analiză comparativă a celebrării Masleniței în trecut și prezent pentru a identifica transformarea formei și a conținutului.

Există o serie de studii dedicate acestei tradiții (Тулъцева 1999; Зеленин 1991; Пропп 1995; Соколова 1979; Терещенко 2007). Fiecare dintre cercetători a adus o anumită contribuție la studiul ritualurilor al Masleniței, având în vedere anumite aspecte. Etnograful A. Tereșenco remarca faptul că Maslenița se caracterizează printr-o mare varietate de divertisment pentru toate categoriile de populație: clătitele cu unt și divertismentele au dat naștere proverbului „Nu viață, ci Maslenița” („Не жизнь, а Масленица”), care a intrat în folclorul rusesc (Терещенко 2007: 693). V. Propp a legat Maslenița de cultul agrar. De asemenea, în monografia lui V. Propp, s-a subliniat că cea mai veselă sărbătoare a anului, când toată lumea se distra, de la copii la bătrâni, a fost Maslenița (Пропп 1995: 132). D. Zelenin a remarcat similitudinea în desfășurarea ceremoniilor de Maslenița la slavii de Est: ruși, ucraineni și bieloruși. El observă că Maslenița, odată una dintre cele mai distractive sărbători, a fost dedicată comemorării morților. În opinia sa, acest lucru este demonstrat de felul principal de mâncare rituală – clătitele. Focurile din paie și lucruri vechi pot fi asociate și cultul strămoșilor (Зеленин 1991: 406).

Înainte de a trece la analiza petrecerii sărbătorii Maslenița în condițiile urbane din Chișinău este necesar să se prezinte elementele generale ale obiceiurilor de Maslenița pe teritoriul Rusiei în trecut. Acest lucru va oferi o oportunitate de a face o comparație și de a descoperi ce obiceiuri s-au păstrat și ce tradiții au fost create în timpul nostru.

Potrivit etnografului L. Tulțeva, inițial, celebrarea Masleniței a coincis cu Luna Nouă. În urma reformei bisericești din secolul al XVI-lea, Anul Nou a început să fie sărbătorit la 1 septembrie, iar Maslenița a primit un nou sens ca sărbătoare a petrecerii iernii și a întâlnirii primăverii. Cercetătorul menționează că denumirile rusești ale Masleniței simbolizează sărbătoarea lactatelor: unt, smântână, lapte, brânză și alte produse lactate. Sărbătorile similare după caracter se întâlnesc și la alte popoare: Săptămână alba – la români, Сирна недела – la sârbi, Сирната – la macedoneni (Тулъцева 1999: 625).

Clătitele sunt mâncarea principală la Maslenița la ruși. Ele sunt unul dintre simbolurile acestei sărbători. Clătitele erau servite vecinilor, oaspeților, cunoștințelor. V. Propp credea că clătitele sunt alimente rituale în amintirea strămoșilor decedați (Пропп 1995: 28). Există, de asemenea, o opinie că, la nivel simbolic, clătitele au făcut parte dintr-un cult solar – un semn al soarelui reînviat, care provine din vremurile păgâne (Соколова 1979: 47).

Complexul de rituri al Masleniței include și cos-

tumația. În regiunile Voronej și Reazani, oamenii purtau măști tradiționale: „bătrân”, „bătrâna” ș. a. De asemenea, s-au îmbrăcat în urși, draci, vârcolaci, cai. Scopul principal al îmbrăcării – pentru a fi amuzant și distractiv (Соколова 1979: 49). Tradiții similare se întâlnesc și la bulgari. Bulgarii din Republica Moldova au propriile chipuri zoomorfe. În timpul Masleniței, prin sate se plimbă chucheri (кукеры) – bărbați costumați în piei de capră sau de oaie. Astfel îmbrăcați, dansează, ceea ce simbolizează fertilitatea (Ковалов 2017: 179, 183).

După sensul său, Maslenița a fost, de asemenea, o sărbătoare a tinerilor căsătoriți (Пропп 1995: 136). De exemplu, în gubernia Permi, ultima zi a Masleniței a fost numită „Целовник”. Tânărul după ce se rostogolea pe munte, săruta fata. Scopul acestei acțiuni a fost de a cinsti recolta și fertilitatea (Соколова 1979: 43).

Un atribut al sărbătorii întâlnirii primăverii sunt jocurile. Anterior, la sate au practicat astfel de jocuri ca bătăile cu pumni, cucerirea cetății de zăpadă și alte evenimente care au încetat să mai aibă loc în mediul urban. Aceste jocuri au avut un caracter competitiv, complet absent în timpul Crăciunului (Пропп 1995: 132). De exemplu, la sfârșitul secolului al XIX-lea în localitățile din gubernia Voronej, latura rituală a bătăilor a fost sângele adversarului, iar după finalizarea luptei participanții făceau pace și organizau o cină comună (Ворошилин 2008: 149).

Unul dintre principalele momente culminante ale Masleniței în guberniile centrale ale Rusiei era arderea unei sperietoare, umplută cu paie și îmbrăcată în diferite zdrențe. Înțelesul sacru constă în „înmormântarea” iernii, și au încercat să o facă pe deal, care era unul dintre semnele acțiunilor rituale în onoarea Soarelui. Arderea nu a fost singurul ritual. În regiunea Kaluga sperietoarea nu era arsă, ci purtată prin sat, iar în ultima zi a săptămânii – distrusă. În unele locuri din regiunea Kaluga, a fost efectuată o înscenare a înmormântării sperietoarei – o imitație a ritualului Bisericii (Соколова 1979: 23-27).

Pentru a înțelege ce reprezintă sărbătoarea modernă Maslenița și prin ce diferă de ceea ce a fost în trecut, este necesar să se acorde atenție conceptului istoricului și culturologului Eric Hobsbawm. El a elaborat termenul de „tradiția inventată”. Această noțiune înseamnă „tradiții” cu adevărat inventate, construite și instituționalizate formal (Хобсбаум 2000: 48). În acest caz, Maslenița nu este un simplu festival popular, ci un eveniment organizat de instituții culturale. Scopul unei „tradiții inventate” este „punerea în aplicare a anumitor valori și norme de comportament, iar mijloacele pentru atingerea unui scop sunt repetarea”. O astfel de tradiție ar trebui să asigure continuitatea în timp (Хобсбаум 2000: 48).

În perioada sovietică, din motive ideologice,

Maslenița a fost numită „Petrecerea iernii rusești”. În perioada post-sovietică a început o renaștere a tradițiilor culturale vechi și sărbătoarea a primit numele său anterior. Maslenița modernă poate fi considerată pe bună dreptate o „tradiție inventată”.

La ziua de azi, orice sărbătoare rituală populară, care are loc în mediul urban, inclusiv Maslenița – este un eveniment socio-cultural, care provine din tradițiile etnografice. Ca urmare a procesului de urbanizare și modernizare a societății, desfășurarea tradițională a sărbătorii este supusă unor schimbări semnificative, adaptându-se la noile condiții socio-culturale. La începutul secolului XXI, Maslenița din Chișinău ia formatul unui festival – un eveniment cultural care presupune o organizare relevantă formată din diferite tipuri de practici sociale: „festivitățile populare”, concertul, spectacolul teatral, concursurile etc. Se poate spune cu certitudine că la Chișinău sărbătorirea obiceiurilor calendaristice a rușilor este încă la etapa de formare. După cum s-a menționat mai sus, festivalul în mediul urban are o structură clară. Potrivit cercetătorilor L. Abramean și G. Șagoian, Maslenița ca eveniment are o hiestructură, ceea ce reprezintă personificarea anului trecut (Абрамян, Шагоян 2002: 41). La rândul său, cercetătorul A. Baiburin observă că Maslenița, ca ritual, are semnificația trecerii de la vechi (iarnă) la nou (primăvară) spre reînvierea naturii (Байбурын 2004: 35, 39, 47).

După cum se știe, Maslenița durează 7 zile și se încheie cu așa-numită „Duminică a Iertării” („Прощённое воскресенье”). Evenimentul de duminică are și alte denumiri („целовальник”, „проводы”, „прощенье”, „проща”, „прощальный день”) (Лазарева 2010: 39). În continuare, accentul va fi pus pe desfășurarea „Duminicii Iertării”, care a avut loc la 1 martie 2020.

Evenimentul de acest fel nu a trecut neobservat în mass-media. Publicațiile periodice „Russcoe slovo” și „Komsomolscaia pravda v Moldove” și-au pregătit propriile reportaje. După cum a menționat ziarul „Russcoe slovo”, de peste 30 de ani la Chișinău se sărbătorește această sărbătoare a întâlnirii primăverii, când obiceiul celebrării a fost instituit la începutul anilor ‘90. Scenariul primei Maslenițe, care a avut loc la Moldexpo, a fost pregătit de poetă Alla Corchina, iar actorii teatrului rus „A. P. Cehov” au făcut-o într-un eveniment festiv distractiv (Русское слово 2020: 9). Sărbătoarea întâlnirii de primăvară a fost reflectată și pe paginile ziarului „Komsomolscaia pravda”. În plus față de sprijinul informațional al evenimentului, ziarul a devenit co-organizator al festivităților populare pe scară largă și a făcut-o timp de 5 ani la rând (Комсомольская правда... 2020: 8-11).

Evenimentul principal în Municipiul Chișinău a fost organizat de către Comunitatea Rusă din Republi-

ca Moldova în parcul public „Ștefan cel Mare și Sfânt”. O caracteristică a celebrării Masleniței în anul 2020 a fost că „Duminica Iertării” a coincis cu începutul sărbătorii Mărțișorului. Celebrarea a reunit reprezentanți ai diferitelor etnii, care au contribuit, de asemenea, la festivități. Printre acestea au fost Comunitatea Bieloruscă din Republica Moldova, interpreți de estradă din Moldova, precum și colectivul artistic feminin bulgar din orașul Tvardița. De pe scenă au răsunat atât cântece populare rusești, cât și cântece în limbile română, bielorusă și bulgară.

În continuare se va examina ce fel de schimbări (transformări) au avut loc în celebrarea Masleniței la Chișinău.

După cum s-a menționat mai sus, Maslenița este una dintre cele mai distractive sărbători ale anului, motiv pentru care este atât de populară. Această sărbătoare a începutului unei vieți noi este unul dintre simbolurile etnoculturale ale populației ruse din Moldova și unul dintre elementele identității lor. Evenimentul a fost condus de prezentatori care au apărut sub forma unor personaje din basm ale Țarului clătitelor și ale Țarevnei Nesmeiana. În plus, în sarcina Țarului clătitelor era să-i trateze pe oaspeții festivalului cu clătite delicioase cu gem de fructe. După cum consideră V. Propp, clătitele de origine, nu este o mâncare magică, ci un fel de mâncare arhaică, străveche, un aliment de saturație, care a primit un sens ritualic, ceea ce s-a menționat mai devreme (Пропп 1995: 27). Dar în zilele noastre este doar un deliciu, și este deja lipsită de semnificație sacră. Cu toate acestea, pentru creștinii ortodocși din Moldova, Săptămâna Brânzei (Сырная Неделя) are sens religios, deoarece este ultima săptămână înainte de Postul Mare.

Organizarea sărbătorii în oraș nu putea decât să-i afecteze forma și conținutul. De exemplu, astfel de forme ale ritualului precum bătăile de zăpadă, asaltul cetății, rostogolirea de la înălțime nu s-au păstrat, dar au apărut altele, care și-au făcut propriile ajustări la eveniment.

Maslenița de la Chișinău a obținut noi forme, cum ar fi concertul muzical, spectacolul teatral, iar marocul și tot felul de expoziții care nu au conotație religioasă, dar au menirea să demonstreze și să sublinieze identitatea etnică a rușilor.

Teatrul de păpuși din Chișinău a pregătit o reprezentare cu păpuși. Spectacolul a reflectat tema sărbătoririi Masleniței. În fața spectatorilor au apărut astfel de personaje precum Vova și Izolda Tihonovna, păpușile dansatoare și altele (fig. 1). Caracterul simbolic al spectacolului a fost de a demonstra sosirea primăverii¹.

Elevii Liceului Teoretic „Titu Maiorescu” din Municipiul Chișinău au început să sărbătorească Maslenița încă în instituția lor de învățământ din cadrul

săptămânii școlii primare. Duminică, în Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt” elevii, împreună cu părinții lor, au pregătit o masă cu mâncăruri tradiționale rusești și atributele etnice ale rușilor: fețe de masă, tăvi pictate, linguri, samovavuri, matrioșci, veselă din lemn, păpuși și costume etnice (fig. 2)².

Organizatorii festivalului au pregătit numeroase concursuri la care publicul a fost invitat să participe. Copiii mici au participat la concursul „Bulgări de zăpadă”, în care trebuiau să arunce de la distanță „bulgări de zăpadă” în coș. Din cauza schimbărilor climatice și a lipsei zăpezii, „bulgării de zăpadă” au fost confecționați din vată, hârtie, țesătură albă³.

În special pentru fete și femei a avut loc concursul – „Краса – длинная коса”. Scopul concursului a fost identificarea participantelor cu cel mai frumos păr lung⁴. Din cele mai vechi timpuri din Rusia, coada împletită, lungă și grosă, a fost considerată mândria fetelor și a simbolizat frumusețea ei.

Printre noile forme de tradiție care au apărut în ultimii ani se numără jocurile în care tinerii își măsoară puterea. Jocurile purtau un caracter individual. Acestea sunt concursurile „Voinicul”, „Tăietorul de lemne” și „Bate cuiul”. De exemplu, în orașul Omsk, de asemenea se practică și ridicarea greutății. Dar, spre deosebire de Maslenița de la Chișinău, acolo s-a desfășurat și tragerea odgonului, cățărarea pe stâlp și luptă cu saci (Золотова 2019: 21). Fiecare doritor ar putea participa la concursul „Voinicul” (fig. 3). Sarcina competiției este de a ridica un număr maxim de ori o halteră de 24 kg (pentru bărbați) sau a sta cât mai mult timp, ținând o halteră de 16 kg (pentru femei)⁵. Mulți oameni și-au exprimat dorința de a participa la concursul „Tăietorul de lemne”, în care era necesar să se taie lemne de foc în viteză (fig. 4)⁶. Unul dintre ultimele și nu mai puțin interesante concursuri pentru ziua respectivă a fost competiția „Bate cuiul”. Din cele 20 de persoane, au fost formate 5 perechi de bărbați și 5 perechi de femei. Fiecare pereche a concurat una cu cealaltă. După ce au primit ciocanul, fiecare dintre rivali a bătut pe rând un cui în despicătură. Câștigătorul acestui concurs a fost recunoscut cel care ultimul a lovit capul cuiului cu un ciocan în ciot⁷.

Având în vedere faptul că în parcul orașanesc nu se permite aducerea unui urs real, care este unul dintre simbolurile festivităților de masă, acesta era jucat de un bărbat deghizat în urs (fig. 5)⁸. În vremurile vechi la sat aduceau un urs viu. Această acțiune poate fi asociată cu una dintre cele mai distractive sărbători slave – Komoedița. A fost o sărbătoare a întâlnirii primăverii, pe care slavii au sărbătorit-o în cinstea lui Velles – zeul vitelor și al fertilității. Începând cu secolul al XVI-lea, sărbătoarea a fost numită Maslenița. Sensul sacru al sărbătorii constă în trezirea ursului din hibernare (Корпрожа 2007: 96). Așa cum se întâmplă la

orice festival de Maslenița, evenimentul nu s-ar putea descurca fără un horovod rusc (fig. 6). Deghizatul în urs a dansat, imitând mișcările fiarei trezite. Fetele tinere au dansat în jurul lui, dorind să trezească mai repede „ursul”⁹.

Pe scenă a fost instalat un samovar mare, cu o grămadă de covrigi ca simbol al ospitalității. De-a lungul zilei, de pe scenă se puteau auzi compoziții muzicale care au fost interpretate de artiști, dedicate anumitor aspecte ale Masleniței și ale începutului primăverii. De exemplu, în piesa „Iar noi am așteptat Maslenița” („А мы Масленицу дожидались”) ideea principală este întâlnirea primăverii:

А мы Масленицу дожидались,
Мы на горушку выходили,
Ой ладу-ладу выходили,
Ой ладу-ладу выходили.
Сыром горушку насыпали,
Маслом горушку поливали,
Ой ладу ладу-поливали,
Ой ладу ладу-поливали.
Наша Масленица дорогая,
Она гостыюшка годовая,
Ой ладу-ладу годовая,
Ой ладу-ладу годовая¹⁰.

În vremurile vechi, în Rusia Centrală au cântat cântece similare în care au fost ilustrate anumite momente ale ritualului. Într-una dintre aceste melodii se cântă despre modul în care fetele roagă Maslenița să rămână cât mai mult posibil:

О, мы Масленицу устречали,
Устречали, лёли, устречали.
Мы сыр с масельцем починали,
Починали, лёли, починали.
Мы блинами гору устилили,
Устилили, лёли, устилили...

(Соколова 1979: 64)

Motive similare se găsesc într-un alt cântec, dar deja cântat pe scena din Chișinău:

Ароматными блинами
Мы Весну прославим с вами.
Все в природе оживает,
Хитро солнышко мигает:
«Я пригрею посильней,
Побежит с горы ручей.
Поднимусь повыше я,
Здравствуй, Красная Весна!
Поднимусь повыше я,
Здравствуй, Красная Весна!
Наши русские блины – просто объеденье!
Со сметаной и с икрой, с маслом и вареньем.
Почитает весь народ Масленицу нашу.
Веселее не найдешь праздника и краше!¹¹

Într-o altă melodie cântată „Adio, Maslenița” („Прощай, Масленица”), dimpotrivă, motivul este un sentiment de adio față de Maslenița:

Прощай, прощай,
Прощай, Масленица.
Прощай, прощай,
Прощай, Масленица.
Маслену мы провожали,

Тяжко по ней въздыхали.
Прости, Маслена, прощай,
А на тот год приезжай¹².

Reprezentanții salonului muzical-literar „Vița de vie și lira” („Лоза и лира”), au pregătit programul muzical care a constat în interpretarea unor cântece populare rusești: „Pe Don se plimbă un tânăr cazac” („По Дону гуляет казак молодой”), „Oh, nu seara” („Ой, то не вечер”), „Sorobeiniki” („Коробейники”) și altele (fig. 7)¹³.

Ca întotdeauna, personajul central și un atribut indispensabil pentru activitățile rituale de Maslenița a devenit o sperietoare de formă antropomorfă, reprezentând o femeie („масленичная баба”). Ea a fost îmbrăcată în haine de culori strălucitoare și împetrișate mai ales galben. În interior sperietoarea era umplută cu paie (fig. 8)¹⁴. Ea a păstrat vechiul sens al întrușării necazurilor și greutăților. Arderea acestei imagini a simbolizat purificarea și începutul unei noi vieți odată cu sosirea primăverii.

În concluzie, trebuie remarcat faptul că Maslenița intră din nou în viața culturală a orașului, transformându-se dintr-un obicei calendaristic rural într-un eveniment cultural urban. Până în prezent, s-au păstrat obiceiuri precum gătitul clătitelor, desfășurarea unui horovod și distracția cu ursul. Noutatea Masleniței de la Chișinău a fost desfășurarea concursurilor, inclusiv a celor sportive, care au înlocuit jocurile din sat, dar sensul sacru a fost pierdut. În fiecare an, sărbătoarea își extinde granițele, atrage participanți noi. Maslenița, cu noile sale obiceiuri, s-a transformat într-un festival etnocultural care a reunit reprezentanți ai tuturor grupurilor etnice din Moldova și unde se respectă principiul „unității în diversitate”.

Note

¹ Materiale de teren ale autorului, 1 martie 2020, inf.: Rogatchina Natalia, Mun. Chișinău, a. n. 1962.

² Materiale de teren ale autorului, 1 martie 2020, inf.: Morozova Iulia, Mun. Chișinău, a. n. 1982.

³ Materiale de teren ale autorului, 1 martie 2020.

⁴ Ibidem.

⁵ Ibidem.

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem.

⁹ Ibidem.

¹⁰ Materiale de teren ale autorului, 1 martie 2020, înregistrare audio.

¹¹ Ibidem.

¹² Ibidem.

¹³ Materiale de teren ale autorului, 1 martie 2020, inf.: Varsanov Serghei, Mun. Chișinău, a. n. 1961.

¹⁴ Materiale de teren ale autorului, 1 martie 2020.

Referințe bibliografice / References

Абрамян Л. А., Шагоян Г. А. Динамика праздника: структура, гиперструктура, антиструктура. În: Этнографическое обозрение, 2002, № 2, с. 37-45. / Abramian L. A., Shagoian G. A. Dinamika prazdnika: struktura, giperstruktura, antistruktura. In: Etnograficheskoe obozrenie, 2002, № 2, s. 37-45.

Байбурин А. К. Ритуал: старое и новое. În: Историко-этнографические исследования по фольклору: сборник статей памяти Сергея Александровича Токарева. М.: Наука, 1994, с. 35-47. / Baiburin A. K. Ritual: staroe i novoe. In: Istoriko-etnograficheskie issledovaniia po fol'kloru: sbornik statei pamiaty Sergeia Aleksandroviča Tokareva. M.: Nauka, 1994, s. 35-47.

Ворошилин В. А. Масленичная обрядность Воронежской области. În: Вестник Тамбовского университета. Серия: Гуманитарные науки, 2008, № 9 (65), с. 147-151. / Voroshilin V. A. Maslenichnaia obryadnost' Voronezhskoi oblasti. In: Vestnik Tambovskogo universiteta. Seriya: Gumanitarnye nauki, 2008, № 9 (65), s. 147-151.

Зеленин Д. К. Восточнославянская этнография. М.: Наука, 1991. 511 с. / Zelenin D. K. Vostochnoslavianskaia etnografiia. M.: Nauka, 1991. 511 s.

Золотова Т. Н. Русские календарно-обрядовые традиции как источник формирования современной праздничной культуры (на примере сибирских городов). În: Ученые записки (Алтайская государственная академия культуры и искусств), 2019, № 2 (20), с. 20-25. / Zolotova T. N. Russkie kalendarno-obryadovye tradicii kak istochnik formirovaniia sovremennoj prazdnichnoj kul'tury (na primere sibirskih gorodov). In: Uchenye zapiski (Altajskaya gosudarstvennaya akademiia kul'tury i iskusstv), 2019, № 2 (20), s. 20-25.

Ковалов А. Календарная обрядность болгар Республики Молдова. Кишинев: Б. и., 2017. 260 с. / Kovalov A. Kalendarnaia obryadnost' bolgar Respubliki Moldova. Kishinev: B. i., 2017. 260 s.

Комсомольская правда в Молдове, 5.03.2020, № 24 (27099). 16 с. / Komsomol'skaia pravda v Moldove, 5.03.2020, № 24 (27099). 16 s.

Коргожа Н. С. Досуг древних славян: социально-исторические предпосылки и особенности развития. În: Вестник Кемеровского государственного университета культуры и искусств, 2007, № 2, с. 91-97. / Korgozha N. S. Dosug drevnih slavyan: social'no-istoricheskie predposylki i osobennosti razvitiia. In: Vestnik Kemerovskogo gosudarstvennogo universiteta kul'tury i iskusstv, 2007, № 2, s. 91-97.

Лазарева Л. Н. История и теория праздников. Челябинск, 2010. 251 с. / Lazareva L. N. Istoriia i teoriia prazdnikov. Cheliabinsk, 2010. 251 s.

Пропп В. Я. Русские аграрные праздники. СПб.: Terra, 1995. 176 с. / Propp V. Ia. Russkie agrarnye prazdniki. SPb.: Terra, 1995. 176 s.

Русское слово, 6.03.2020, № 10 (722). 16 с. / Russkoe slovo, 6.03.2020, № 10 (722). 16 s.

Соколова В. К. Весенне-летние календарные обряды русских, украинцев и белорусов. XIX – начало XX в. М.: Наука, 1979. 287 с. / Sokolova V. K. Vesenne-letnie kalendarnye obryady russkikh, ukraincev i belorusov. XIX – nachalo XX v. M.: Nauka, 1979. 287 s.

Терещенко А. В. История культуры русского народа. М.: Эксмо, 2007. 736 с. / Tereshchenko A. V. Istoriia kul'tury russkogo naroda. M.: Eksmo, 2007. 736 s.

Тулъцева Л. А. Календарные праздники и обряды. În: Русские. Отв. ред. Александров В. А., Власова И. В., Полищук Н. С. М.: Наука, 1999, с. 616-647. / Tul'ceva L. A. Kalendarnye prazdniki i obryady. In: Russkie. Отв. ред. Aleksandrov V. A., Vlasova I. V., Polishchuk N. S. M.: Nauka, 1999, s. 616-647.

Хобсбаум Э. Изобретение традиций. În: Вестник Евразии, 2000, № 1 (8), с. 47-62. / Hobsbaum E. Izobretenie tradicii. In: Vestnik Evrazii, 2000, № 1 (8), s. 47-62.

Anexe

Fig. 1. Păpușile Izolda Tihonovna și Vova (Sursa: din arhiva autorului)

Fig. 2. O masă tradițională de Maslenița, pregătită de elevii liceului „Titu Maiorescu”, municipiul Chișinău (Sursa: din arhiva autorului)

Fig. 3. Participantă a concursului „Voinicul” (Sursa: din arhiva autorului)

Fig. 4. Participantul concursului „Tăietorul de lemne” (Sursa: din arhiva autorului)

Fig. 5. Un urs improvizat (Sursa: din arhiva autorului)

Fig. 6. Dansuri tradiționale (Sursa: din arhiva autorului)

Fig. 8. Sperietoarea (Sursa: din arhiva autorului)

Fig. 7. Reprezentanții salonului muzical-literar „Vița de viie și lira” (Sursa: din arhiva autorului)

Serghei Siciov (Chișinău, Republica Moldova). Cercetător științific, Centrul de Etnologie, Institutul Patrimoniului Cultural.

Сергей Сычѐв (Кишинев, Республика Молдова). Научный сотрудник, Центр этнологии, Институт культурного наследия.

Sergey Sychev (Chisinau, Republic of Moldova). Researcher, Center of Ethnology, Institute of Cultural Heritage.

E-mail: siciov94@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4850-7818>